

Sygn. akt V Ca 1696/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agnieszka Łukaszuk (spr.)
Sędziowie:	SO Joanna Wiśniewska-Sadowska SO Anna Strączyńska
Protokolant:	sekr. sądowy Iwona Szczygieł

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. K. i J. K.

przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę oraz ustalenie

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy-Mokotowa w Warszawie

z dnia 26 kwietnia 2017 r., sygn. akt I C 1826/16

1. oddala apelację;

2. zasądza solidarnie od A. K. i J. K. na rzecz (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 900 (dziewięćset) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

Sygn. akt V Ca 1696/17

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 4 kwietnia 2016 r. A. K. i J. K. wnieśli o zasądzenie na ich rzecz solidarnie od pozwanego (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 1.215,13 euro wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwot:

- 92,86 euro od dnia 05.03.2015 r. do dnia zapłaty;
- 92,86 euro od dnia 05.05.2015 r. do dnia zapłaty;
- 94,09 euro od dnia 05.05.2015 r. do dnia zapłaty;

- 94,09 euro od dnia 05.06.2015 r. do dnia zapłaty;
- 94,09 euro od dnia 05.07.2015 r. do dnia zapłaty;
- 93,78 euro od dnia 05.08.2015 r. do dnia zapłaty;
- 93,78 euro od dnia 05.09.2015 r. do dnia zapłaty;
- 93,78 euro od dnia 05.10.2015 r. do dnia zapłaty;
- 93,50 euro od dnia 05.11.2015 r. do dnia zapłaty;
- 93,50 euro od dnia 05.12.2015 r. do dnia zapłaty;
- 93,50 euro od dnia 05.01.2016 r. do dnia zapłaty;
- 92,65 euro od dnia 05.02.2016 r. do dnia zapłaty;
- 92,65 euro od dnia 05.03.2016 r. do dnia zapłaty.

Powodowie wnieśli ponadto o ustalenie, że w odniesieniu do umowy o kredyt budowlano-hipoteczny nr (...) z dnia 29 września 2011 r., jaka została zawarta pomiędzy powodami a pozwanym, nie zachodziły przesłanki do skorzystania przez pozwanego z uprawnienia do zastosowania podwyższonego oprocentowania kredytu, tj. podwyższenia marży do wysokości 2,7%, a w związku z tym domagali się ustalenia, że do oprocentowania kredytu powinna mieć zastosowanie marża w wysokości 1,33%, zgodnie z Zasadami promocji cenowej produktów hipotecznych pn. „(...)”. Powodowie wnieśli również o zasądzenie na ich rzecz solidarnie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych oraz kwoty 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

W odpowiedzi na pozew (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz od powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Wyrokiem z dnia 26 kwietnia 2017 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie oddalił powództwo oraz zasądził od powodów solidarnie na rzecz (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych Sądu Rejonowego:

W dniu 29 września 2011 r. powodowie J. K. i A. K. jako kredytobiorcy i pozwany Bank (...) S.A. zawarli umowę o kredyt budowlano – hipoteczny nr (...). Na podstawie tej umowy Bank udzielił kredytobiorcom kredytu w wysokości 557.642,53 zł indeksowanego do euro na budowę lokalu mieszkalnego przez inwestora zastępczego. Strony w umowie kredytu uzgodniły, że marża kredytu wynosi 2,7% w stosunku rocznym i jest stała w całym okresie kredytowania, który wynosił 480 miesięcy.

Załącznikiem do umowy kredytu były Zasady Promocji Cenowej Produktów Hipotecznych pod nazwą „(...)”. W myśl § 2 załącznika Promocja dotyczyła osób fizycznych, które w okresie Promocji złożyły wnioski m.in. o kredyt budowlano – hipoteczny oferowany przez pozwanego i uruchomiły Produkt Hipoteczny w całości w walucie złotego polskiego przy czym minimalna wysokość Produktu Hipotecznego wynosiła – w wypadku Produktu Hipotecznego w złotym polskim – 500.000 zł oraz w wypadku Produktu Hipotecznego w złotym polskim indeksowanym do euro – 150.000 zł. Warunkami obligatoryjnymi skorzystania z zasad Promocji było złożenie wniosku o udzielenie Produktu Hipotecznego oraz skorzystania z pakietu (...) lub (...). Powodowie skorzystali z pakietu (...). W celu skorzystania z Promocji, po uruchomieniu produktu hipotecznego, powodowie obowiązani byli zasilać swój rachunek bankowy kwotą minimum 5.000 zł albo utrzymywać w pozwanym Banku poziom aktywów w wysokości minimum

50.000 zł przez minimalnie 5 lat od daty pierwszego uruchomienia Produktu Hipotecznego. Pierwsze zasilenie miało nastąpić w okresie 30 dni od daty pierwszego uruchomienia Produktu Hipotecznego. Podane kwoty oraz wysokości aktywów dotyczyły okresów miesięcznych i aktywów łącznie zgromadzonych na wszystkich rachunkach prowadzonych w ramach Pakietu lub produktów dystrybuowanych / oferowanych przez pozwanego Bank. Zgodnie z postanowieniami umowy, pod pojęciem „miesiąc” użytym w umowie kredytu budowlano – hipoteczny nr (...), rozumieć należało miesiąc kalendarzowy (§ 2 ust. 1 umowy).

Powodowie nabyli prawo do marży i prowizji określonych w Tabeli Załącznika Zasady Promocji Cenowej Produktów Hipotecznych „(...)”. Wysokość marży obowiązująca powodów na podstawie Zasad Promocji wynosiła 0% w pierwszym okresie oraz 1,40% w pozostałym okresie. O wystąpieniu naruszenia przez powodów któregośkolwiek z warunków korzystania z Zasad Promocji wskazanych w § 2 Załącznika Zasady Promocji Cenowej Produktów Hipotecznych „(...)”, pozwany Bank miał zawiadomić powodów, przesyłając jednocześnie harmonogram spłat uwzględniający aktualną wysokość marży. Pod treścią Zasad Promocji Cenowej Produktów Hipotecznych „(...)” powodowie złożyli swe oświadczenia, zgodnie z którymi byli świadomi i godzili się na to, że w przypadku naruszenia chociażby jednego warunku Zasad Promocji, tracili oni prawa wynikające z Promocji, w wyniku czego pozwany Bank był uprawniony do podwyższenia marży produktu hipotecznego do poziomu wynikającego z umowy o kredyt budowlano – hipoteczny. Oświadczenie zostało podpisane własnoręcznie przez powodów.

Sąd Rejonowy ustalił, iż powodowie nie wypełnili warunku promocji, polegającego na obowiązku comiesięcznego zasilania ich rachunku bankowego (rachunków) w pozwanym banku kwotą minimum 5.000 zł pochodzących z zewnątrz w miesiącach: kwiecień 2012 r. - sierpień 2012 r., listopad 2012 r., styczeń-kwiecień i czerwiec- grudzień 2013 r., styczeń 2014 r., kwiecień - sierpień 2014 r. Powodowie nie utrzymywali również w pozwanym Banku aktywów w wysokości minimum 50.000 zł przez minimalnie 5 lat od daty pierwszego uruchomienia Produktu Hipotecznego. We wskazanych miesiącach wynagrodzenie powoda J. K. nie wpływało na rachunki prowadzone przez pozwanego. W miesiącach tych powodowie dokonywali jedynie wpłat pochodzących z rachunków należących do powodów w pozwanym Banku (oznaczone na wyciągu z rachunku bankowego jako przelew wewnętrzny przychodzący), w tym z konta oszczędnościowego. Tym samym wysokość wpłat pochodzących ze źródeł innych niż rachunek prowadzony w pozwanym banku nie sięgała kwoty 5.000 zł.

Pismem z dnia 2 stycznia 2015 r. pozwany Bank poinformował powodów o niewypełnieniu przez nich warunku Zasad Promocji polegającego na comiesięcznym zasilaniu ich rachunku bankowego albo utrzymaniu aktywów zgodnie z Zasadami Promocji oraz o skutku tego zaniechania polegającym na możliwości podwyższenia marży przez pozwanego Bank do poziomu 2,7%, a także wezwał powodów do przedstawienia dokumentów wykazujących spełnienie warunków Promocji w nieprzekraczalnym terminie do dnia 26 stycznia 2015 r. Nadto poinformował, że brak kontaktu lub brak dostarczenia dokumentów potwierdzających spełnienie ww. warunków Promocji we wskazanym terminie skutkować będzie przywróceniem przez pozwanego Bank marży oprocentowania kredytu powodów do poziomu zgodnego z umową oraz przesłaniem nowego harmonogramu spłat wraz z informacją o bieżącej wysokości raty.

Pismami z dnia 16 stycznia 2015 r., 11 lutego 2015 r., 4 marca 2015 r. i 1 września 2015 r. powód J. K. informował pozwanego bank, że powodowie dopełnili warunków promocji i wnosili o obniżenie marży do poziomu wynikającego z zasad promocji. Natomiast pozwany wiadomością e-mail z dnia 23 stycznia 2015 r. oraz pismami z dnia 18 lutego 2015 r., 17 marca 2015 r. i 07 września 2015 r. informował powodów, że w ocenie pozwanego powodowie nie dopełnili zasad promocji ze względu na brak zasilenia rachunku odpowiednią kwotą w miesiącach kwiecień 2012 r. - sierpień 2012 r., listopad 2012 r., styczeń-kwiecień i czerwiec- grudzień 2013 r. styczeń 2014 r., kwiecień - sierpień 2014 r. Pozwany wyjaśniał, że przez zasilenie rachunku rozumieć należy jako zwiększenie salda środków jakie klient posiada w Banku, niezależnie od liczby posiadanych rachunków. W związku z tym przelewy wewnętrzne pomiędzy rachunkami należącymi do powodów nie zostały uwzględnione przy ocenie, czy powodowie wypełnili warunki promocji.

Powyższy stan faktyczny Sąd Rejonowy ustalił na podstawie powołanych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. Dokumenty te nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a w ocenie Sądu Rejonowego nie było podstaw, by poddawać w wątpliwość okoliczności faktyczne wynikające z ich treści. Sąd Rejonowy nie wziął pod uwagę

podawanych przez powodów okoliczności uzyskania przez powodów informacji od pracownika banku (o nieznanym nazwisku), że dokonywanie przelewów wewnętrznych kwalifikuje się jako wypełnianie warunków promocji. Powyższe wynika z faktu, iż powód nie wskazał danych pracownika banku, z którym rzekomo rozmawiał na ten temat, ani nie wniósł o zobowiązanie pozwanego do przedstawienia tych danych. Tym samym, w opinii Sądu Rejonowego, twierdzenia powoda w tym zakresie nie zostały niczym poparte. Sąd Rejonowy uznał, iż powód powinien oprócz swoich twierdzeń przedstawić również inne dowody mogące potwierdzić jego tezę, czego jednak nie uczynił. W rezultacie Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że strona powodowa nie sprostала w tym zakresie obciążającemu ją ciężarowi dowodu (art. 6 k.c.).

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powodowie ostatecznie wywodzili swoje powództwo z nienależytego wykonania zobowiązania ze strony pozwanego, tj. w oparciu o normę art. 471 k.c. W ich ocenie pozwany nienależycie wykonał swoje zobowiązanie, gdyż bezpodstawnie pobierał od nich marżę określoną w umowie w wysokości 2,7%, zamiast marży preferencyjnej w wysokości 1,33% wynikającej z Zasad Promocji. Sąd Rejonowy uznał ten argument za niezasadny, gdyż jego zdaniem pozwany Bank zasadnie uznał, że powodowie nie wypełnili warunków promocji i w związku z tym oprocentował kredyt przy zastosowaniu wyższej marży.

Sąd Rejonowy podniósł, iż niższa od generalnie określonej w umowie marża uzależniona była m.in. od miesięcznego zasilania przez powodów ich rachunku bankowego kwotą minimum 5.000 zł albo od utrzymywania przez nich w pozwanym Banku aktywów w wysokości minimum 50.000 zł przez minimalnie 5 lat od daty pierwszego uruchomienia kredytu hipotecznego. Podane kwoty oraz wysokości aktywów dotyczyły okresów miesięcznych i aktywów łącznie zgromadzonych na wszystkich rachunkach prowadzonych w ramach Pakietu lub produktów dystrybuowanych bądź oferowanych przez pozwanego, co wprost precyzował zapis znajdujący się tuż obok - w prawej kolumnie Zasad Promocji. Sąd Rejonowy nie dopatrył się przy tym w redakcji tego zapisu niejasności, tym bardziej, że pozwany w trakcie swojego przesłuchania potwierdził, iż wszystkie 3 rachunki u pozwanego zostały założone w okresie uruchomienia kredytu, czego nie sposób interpretować zdaniem Sądu Rejonowego inaczej, niż jako „Pakiet” w rozumieniu zapisu z Zasad Promocji. Sąd Rejonowy uznał, iż nie ma podstaw do uznania, że – przyjmując wzorzec normalnego przeciętnego klienta banku – zapisy zasad Promocji można wyklądać inaczej, niż tak jak czyni to bank. Zasilenie miało dotyczyć nie jednego rachunku, ale wszystkich łącznie – co oznaczało konieczność comiesięcznego „doładowania” tego całego pakietu rachunków sumą właśnie 5000 zł miesięcznie, a nie jednego rachunku kosztem innego z tego samego pakietu.

Zdaniem Sądu Rejonowego takich warunków promocji nie sposób uznać za krzywdzące klienta. Sąd Rejonowy wskazał, iż skutek prawny, w postaci obniżenia wartości marży, uzależniony był od zachowania powodów. Ustanie zatem skutków promocji wynikało z braku określonego zachowania po stronie powodów. Strony umowy zastrzegły, że skutki danej czynności uzależnione zostaną od zdarzenia przyszłego niepewnego, a zatem doszło do zastrzeżenia warunku w znaczeniu prawnym. Warunki promocji określały, że zmiana wysokości marży w razie niedochowania wymogów promocji następuje bez zmiany umowy, niejako automatycznie. W opinii Sądu Rejonowego zastrzeżeniu tego warunku nie sprzeciwiała się właściwość umowy kredytu.

W celu spełnienia warunku przewidzianego w promocji nie były istotne przesunięcia środków pieniężnych pomiędzy rachunkami należącymi do tego samego klienta w pozwanym Banku, prowadzonymi w ramach jednego pakietu (oznaczone na wyciągu z rachunku bankowego jako przelew wewnętrzny przychodzący). Takie właśnie zasilenia (i tylko takie) miały miejsce w sprawie w okresie kwiecień 2012 r. - sierpień 2012 r., listopad 2012 r., styczeń-kwiecień i czerwiec- grudzień 2013 r. styczeń 2014 r., kwiecień - sierpień 2014 r., o czym świadczy przedłożona przez powodów historia transakcji finansowych na rachunku bankowym prowadzonym przez pozwanego. Tym samym to zachowanie powodów wywołało skutek prawny, w postaci ustania warunków Promocji i samoistnego przekształcenia dotychczasowej treści istniejącego stosunku w inną, przewidzianą przez strony w umowie kredytu, tj. z obciążeniem powodów stawką marży w wysokości 2,7% w skali roku.

Zdaniem Sądu Rejonowego pojęcie „zasilenie rachunku” należy rozumieć jako zasilenie zewnętrzne, tj. następujące z rachunków innych niż należące do powodów i prowadzone przez pozwanego. Powyższe, w opinii Sądu Rejonowego wynika wprost z treści Zasad Promocji. W dokumencie tym wskazano bowiem, że „Podane kwoty/wysokość aktywów dotyczą okresów miesięcznych i aktywów zgromadzonych na wszystkich rachunkach prowadzonych w ramach Pakietu lub produktów dystrybuowanych/oferowanych przez Bank”. Zdaniem Sądu Rejonowego w zapisie tym trudno dopatrzeć się niejednoznaczności w rozumieniu art. 385 par. 2 k.c., na który powoływała się strona powodowa w pozwie (przed wskazaniem art. 471 k.c. jako podstawy roszczeń). Spełnienie warunku zasilenia rachunku określoną kwotą oceniać należy globalnie, biorąc pod uwagę wszystkie rachunki powodów. Przelewy wewnętrzne pomiędzy rachunkami nie sprawiły, że łączna suma zgromadzona na rachunkach prowadzonych u pozwanego rosła.

W ocenie Sąd Rejonowy skutku nie mógł odnieść także podnoszony przez powodów argument, że średnia kwota, którą zasilili rachunki przekraczała kwotę 5.000 zł wymaganą warunkami promocji. Sąd Rejonowy zauważył bowiem, że zasady promocji przewidują, że wskazana kwota dotyczy okresów miesięcznych, a fakt że okresowo zasilali oni swoje rachunki kwotami wyższymi nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, wobec okoliczności, że w niektórych miesiącach zasilali rachunki kwotą mniejszą.

Dokonując wykładni postanowień Zasad Promocji (stanowiących element zawieranej umowy – w myśl art. 65 § 2 k.c. tj. badając jaki był zamiar obu stron i cel umowy Sąd Rejonowy wskazał, iż niezrozumiałym działaniem ze strony banku byłoby udzielanie powodom korzyści w postaci obniżenia marży, jeśli sam nie miałby z tego tytułu korzyści, a tą było zagwarantowanie stałego wpływu środków pieniężnych. Jasnym jest zatem, że tylko zasilenia zewnętrzne zapewniały korzyść bankowi (za co powodowie zyskiwali obniżoną marżę), a więc tylko takie stanowiły wykonanie postanowień Zasad Promocji.

Sąd Rejonowy za nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy uznał fakt, że wezwanie wraz z informacją o naruszeniach warunku Promocji miało miejsce w dniu 2 stycznia 2015 r., a więc przeszło trzy lata od pierwszego naruszenia. Z terminem informacji o naruszeniu warunku promocji nie wiązał się bowiem żaden skutek, chociażby w postaci wygaśnięcia możliwości powoływania się przez bank na naruszenie promocji. Skutek prawny, w postaci obniżenia wartości marży, w opinii Sądu Rejonowego uzależniony był wyłącznie od zachowania powodów - stanowiącego zaniechanie określonego zachowania po ich stronie - a nie od faktu terminowego poinformowania ich o naruszeniach.

Sąd Rejonowy jako niezasadny uznał również argument powodów jakoby pracownik banku poinformował ich o możliwości spełnienia warunków promocji również poprzez zasilenie rachunków przelewami wewnętrznymi, albowiem twierdzenia te pozostały nieudowodnione, wobec zaniechania inicjatywy dowodowej ze strony powodowej.

Zdaniem Sądu Rejonowego pozwany podnosząc marżę kredytu powodów nie nadużył przysługującego mu prawa podmiotowego. W ocenie Sądu Rejonowego postanowienia umowne stanowiące o zasadach promocji były jasne, jednoznaczne i zrozumiałe dla przeciętnego klienta. Niewykonanie zasad promocji obciąża zatem wyłącznie powodów i w podniesieniu wysokości prowizji nie sposób dopatrzeć się naruszenia zasad współzycia społecznego przez pozwanego. Ponadto, w opinii Sądu Rejonowego brak jest podstaw aby stawiać zarzut pozwanemu, iż ten bezpodstawnie i w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego „nakazał” powodom spłatę kredytu w wysokości ustalonej umową o kredyt. Powodowie nie dotrzywali warunków Promocji, brak jest zatem podstaw by stawiać zarzut pozwanemu, iż ten bezpodstawnie i w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego „nakazał” powodom spłatę kredytu w wysokości ustalonej umową.

Zdaniem Sądu Rejonowego także roszczenie powodów o ustalenie istnienia stosunku prawnego o określonej treści łączącego ich z pozwanym nie zasługiwało na uwzględnienie. Strony zgodnie z postanowieniami umowy kredytowej i zasadami promocji łączy stosunek prawny, którego elementem jest aktualnie wysokość marży w wysokości 2,7% rocznie i nie ma podstaw by ustalić, że strony łączy stosunek prawny o innej treści.

O kosztach procesu Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wnieśli powodowie zaskarżając je w całości i zarzucając mu:

- naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

1. art. 65 § 1 i 2 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na wadliwej wykładni § 2 ust.2 Załącznika do umowy kredytu nr (...) „Zasady Promocji Cenowej Produktów Hipotecznych pn. (...)”, poprzez:

a) błędne i nieznajdujące podstaw w materiale dowodowym przyjęcie, iż warunkiem uruchomienia produktu hipotecznego było między innymi zasilanie przez powodów rachunków prowadzonych przez pozwanego kwotą 5.000 zł, pochodzącą wyłącznie ze źródeł zewnętrznych tj. innych niż rachunki bankowe prowadzone przez pozwanego (np. z rachunków prowadzonych przez inne banki);

b) błędne przyjęcie, iż warunek miesięcznego zasilenia rachunku kwotą 5.000 zł dotyczy wszystkich rachunków otwartych w ramach „Pakietu” wraz z uruchomieniem kredytu, a jednocześnie zasilenie to nie może odbywać się kosztem jednego z tych rachunków, poprzez przesuwanie środków pomiędzy tymi rachunkami, co wynika z wadliwej wykładni pojęć „aktywa” i „zasilenie” zawartych w warunkach promocji, poprzez uznanie, iż mają one tożsame znaczenie, a w konsekwencji, że warunek dodatkowy dotyczący sumowania aktywów utrzymywanych na wszystkich rachunkach prowadzonych przez pozwanego w ramach tzw. „Pakietu”, dotyczy także warunku miesięcznego zasilania rachunku kwotą 5.000 zł, tj. że przekazanie kwot z jednego na inny rachunek w ramach „Pakietu” nie stanowi spełnienia warunku promocyjnego kredytu, podczas gdy pozwany określił dwa niezależne i ewentualne warunki, tj. warunek miesięcznych wpłat kwot 5.000 zł lub warunek utrzymywania aktywów w wysokości 50.000 zł, a zobowiązanie dotyczące sumowania wszystkich aktywów w ramach pakietu dotyczy wyłącznie drugiego z w/w warunków w postaci utrzymywania aktywów w wysokości 50.000 zł, a nie ma zastosowania do warunku miesięcznych wpłat w kwocie 5.000 zł;

2. art. 385 § 2 k.c. poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy w spornej umowie kredytu zostały zastosowane przez pozwanego Bank postanowienia niejednoznaczne, budzące wątpliwości co do ich stosowania, jak „WYMOGI DO URUCHOMIENIA PRODUKTU HIPOTECZNEGO (...) Zasilenie rachunku kwotą min. 5.000 PLN (...)” „DODATKOWE KWESTIE (...) Podane kwoty/wysokość aktywów dotyczą okresów miesięcznych i aktywów łącznie zgromadzonych na wszystkich rachunkach prowadzonych w ramach Pakietu lub produktów dystrybuowanych/oferowanych przez Bank. Aktywa te mogą też być również zgromadzone jako równowartość podanych kwot w walucie obcej”, które winny być tłumaczone na korzyść konsumenta tj. na korzyść powodów, a nie na korzyść przedsiębiorcy, tj. pozwanego banku, jak uczynił to Sąd Rejonowy;

3. art. 5 k.c. poprzez:

a) jego błędną wykładnię, polegającą na uznaniu, że wykonanie prawa podmiotowego wynikającego z umowy, niezależnie od istotnych okoliczności sprawy, nie może stanowić nadużycia prawa przez pozwanego, sprzecznego z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem lub zasadami współżycia społecznego, w tym wypadku polegającego na dwukrotnym podniesieniu przez pozwanego oprocentowania kredytu zaciągniętego na okres 40 lat, podczas gdy przepis ten służy właśnie ochronie strony umowy w sytuacji, gdy druga strona umowy wykonuje swoje prawa podmiotowe z niej wynikające, co jednak – w danych okolicznościach sprawy- stanowi nadużycie takiego prawa podmiotowego, które to nadużycie nie podlega ochronie prawnej; a w konsekwencji niezastosowanie tego przepisu;

b) niewzięcie pod uwagę, że:

i. pozwani są konsumentami, a powód profesjonalistą z zakresu udzielania kredytów;

ii. umowa kredytu stanowiła umowę sporządzoną na nienegocjowalnym wzorcu przygotowanym przez pozwanego, zawierającym niejasne i nieprecyzyjne zapisy;

(...). umowa zawiera zapisy uprawniające pozwanego do natychmiastowej, dwukrotnej zmiany odsetek, w przypadku niespełnienia warunków promocji, z jakiegokolwiek powodu, bez uprzedniej próby rozwiązania sporu pomiędzy stronami, co w istotny sposób zmienia stosunki ekonomiczne między stronami oraz w sposób rażąco zwiększa koszty po stronie powodów i zyski po stronie pozwanego;

iv. powodowie przez okres 3 lat spełniali i nadal spełniają wszystkie warunki kredytu, w tym w szczególności w zakresie terminowej spłaty kredytu;

v. pozwany przez długi czas nie informował powodów o ich rzekomym niewywiązywaniu się z umowy kredytu, czym bezspornie aprobował wypełnienie postanowień umowy przez powodów;

vi. pozwany nie wezwał powodów do zaprzestania rzekomych naruszeń, czy uzupełnienia niespełnionych warunków, a automatycznie i jednostronnie zmienił warunki umowy kredytu;

vii. pozostały okres spłaty kredytu to około 37 lat od dnia podwyższenia marży;

viii. w związku z podniesieniem oprocentowania globalna kwota spłaty kredytu wzrosła o około 170.000,00 zł,

- naruszenie przepisów postępowania, tj.:

1. art. 217 § 3 k.p.c. poprzez pominięcie dowodu z wyliczenia wysokości rat kredytu złożonego przez pozwanego, podczas gdy miał on istotne znaczenie w sprawie, gdyż na tej podstawie Sąd winien był ustalić rzeczywistą wysokość roszczenia;

2. art. 227 k.p.c. w zw. z 233 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, niezgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, zasadami doświadczenia życiowego oraz logiki, w tym w szczególności przez błędną analizę umowy kredytu i innych dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, co doprowadziło do błędnej oceny, iż: (i) zapisy warunków promocji kredytu były jasne i czytelne, a powodowie nie spełnili warunków promocyjnych kredytu, gdyż nie dokonywali wpłat z rachunków zewnętrznych w kwotach co najmniej 5.000 zł, chociaż taki warunek nie wynika ani z umowy kredytu, ani z warunków promocji, ani też innych dokumentów związanych z umową kredytu, zaś pozwani systematycznie dokonywali miesięcznych wpłat na rachunki prowadzone w pozwanym Banku w kwotach co najmniej 5.000 zł i tym samym spełnili warunki promocyjne kredytu, (ii) po stronie powodów nie powstała szkoda spowodowana przez pozwanego, którą pozwany zobowiązany był naprawić, podczas gdy szkoda ta wyraża się w drastycznym podniesieniu stopy oprocentowania kredytu, na skutek czego miesięczna rata kredytu wzrosła o około 90 EUR, (iii) pozwanemu przysługiwało prawo do podniesienia oprocentowania kredytu, podczas gdy w okolicznościach sprawy takie podniesienie oprocentowania kredytu, jakkolwiek przewidziane umową stanowiło rażące nadużycie prawa przez pozwanego;

3. art. 189 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i nie dokonanie przez Sąd ustalenia treści łączącego strony stosunku prawnego wskazanego w petitum pozwu, tj. wysokości marży kredytu jaką winni uiszczać powodowie, na skutek błędnego przyjęcia, iż w świetle stanu faktycznego sprawy powodowie zobowiązani byli do uiszczenia przedmiotowej marży w wysokości narzuconej przez pozwanego, tj. 2,7 %, podczas gdy zgodnie z umową kredytu oraz okolicznościami faktycznymi sprawy, powodowie winni uiszczać marże w wysokości 1,33 %;

4. art. 328 § 3 k.p.c. polegające na wadliwym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, w szczególności poprzez: (i) niejasne wyjaśnienia co do charakteru i znaczenia spornych postanowień umownych, (ii) niewykazanie podstaw prawnych i faktycznych uznania, iż powodowie byli zobowiązani posiadać wiedzę na jakich zasadach pozwany uzyskuje dochód, jakie są zasady obrotu środkami przez pozwanego, (iii) brak wykazania dlaczego w/w okoliczności stanowiły podstawę wykładni spornych postanowień umownych;

- nie rozpoznanie istoty sprawy polegające na pominięciu przez Sąd, iż powodowie są konsumentami, którzy nie muszą posiadać wiedzy na temat sposobów uzyskiwania dochodów przez banki, sposobu kalkulacji warunków promocji i motywów takiego, a nie innego kształtowania warunków udzielania kredytów, obrotu przez banki środkami znajdującymi się na prowadzonych przez nich rachunkach, umowy zawierane z konsumentami winny być sformułowane w sposób przejrzysty i zrozumiały, a wszelkie wątpliwości winny być rozpatrywane na niekorzyść pozwanego, jako profesjonalnego przedsiębiorcy.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja strony powodowej podlega oddaleniu, albowiem zarzuty w niej podniesione okazały się niezasadne.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy zgromadził w sprawie materiał dowodowy i w dalszej kolejności dokonał właściwej jego oceny. W konsekwencji ustalił stan faktyczny odpowiadający treści tych dowodów. Dokonane przez ten Sąd ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu i rozważania w zakresie oceny materiału dowodowego oraz podstawy prawnej rozstrzygnięcia, Sąd Okręgowy w całości podziela i przyjmuje za własne, czyniąc je równocześnie integralną częścią poniższych wywodów.

Z całą pewnością za chybiony uznać należy zarzut nierozpoznania istoty sprawy. W świetle ugruntowanej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, o nierozpoznaniu istoty sprawy można mówić wtedy, gdy sąd nie odniósł się do tego, co było przedmiotem sprawy, a więc gdy sąd zaniechał zbadania materialnej podstawy żądania lub też zarzutów merytorycznych strony i w swym rozstrzygnięciu nie odniósł się do tego, co jest rzeczywistym przedmiotem sporu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1298/00, LEX nr 80271). O powyższym nie może być mowy w przedmiotowej sprawie. Sąd Rejonowy szczegółowo odniósł się bowiem do roszczenia strony powodowej, dokonując wszechstronnej i wnikliwej analizy jej żądań, a fakt, iż uczynił to niezgodnie z wolą powodów nie przesądza o nierozpoznaniu istoty sprawy.

Odnosząc się, wbrew chronologii zarzutów apelacyjnych, do treści zarzutów naruszenia prawa procesowego, gdyż tylko te decydują o trafności lub braku trafności poczynionych ustaleń faktycznych, a te z kolei determinują zastosowanie prawa materialnego, Sąd Okręgowy wskazuje, iż żaden z nich nie mógł zostać uznany za zasadny.

Przede wszystkim skutku nie mógł odnieść zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego, uzasadnienie zaskarżonego wyroku odpowiada wszystkim wymaganiom określonym w powołanym przepisie, zarówno w części dotyczącej ustaleń Sądu Rejonowego, w tym analizy przeprowadzonych dowodów, jak również w części odnoszącej się do prawnej oceny ustalonych okoliczności i wyjaśnienia podstawy prawnej zaskarżonego wyroku. Należy wskazać, iż w orzecznictwie przyjmuje się, że naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. może być uznane za uzasadniony zarzut apelacji tylko w skrajnych wypadkach, gdy uzasadnienie sądu I instancji jest na tyle wadliwie, że uniemożliwia przeprowadzenie instancyjnej kontroli prawidłowości zaskarżonego wyroku. Taka sytuacja nie zachodzi w niniejszej sprawie, ponieważ konstrukcja uzasadnienia zaskarżonego wyroku jest prawidłowa i pozwala na odtworzenie toku rozumowania Sądu I instancji. Pamiętać przy tym należy, iż rolą sądu nie jest polemika ze stanowiskiem stron, ale wyjaśnienie podstaw faktycznych i prawnych rozstrzygnięcia.

Podobnie za niezasadny należało uznać zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. Do naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może dojść tylko wówczas, gdy wykazane zostanie, że doszło do uchybienia podstawowym regułom odnoszącym się do oceny wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów czyli regułom logicznego myślenia, należytego kojarzenia faktów oraz zasadom doświadczenia życiowego. Tymczasem stanowisko powodów przedstawione w apelacji stanowi jedynie niczym nie uzasadnioną polemikę z trafnymi ustaleniami Sądu I instancji, nie podając nawet na czym miałyby polegać błędy w rozumowaniu Sądu Rejonowego oraz zupełnie nie wskazując na czym miałyby polegać naruszenie art. 227 k.p.c.

Sąd Okręgowy nie znalazł także podstaw do uwzględnienia zarzutu naruszenia art. 217 § 3 k.p.c. Wobec uznania, iż żądanie powodów nie zasługuje na uwzględnienie co do zasady, w związku z treścią postanowień umownych łączących strony, brak było podstaw do badania wysokości rat kredytu. Sąd Rejonowy uprawniony był zatem do pominięcia dokumentu, którego treść nie była istotna dla rozstrzygnięcia sprawy.

Odnosząc się do zarzutów naruszenia prawa materialnego wskazać należy, iż w przedmiotowej sprawie należało udzielić odpowiedzi na pytanie, czy pozwany uprawniony był do naliczenia powodom wyższej marży niż uiszczana przez pierwsze trzy lata obowiązywania umowy, a w szczególności czy działalnie takie znajduje uzasadnienie w świetle treści umowy, a jeśli tak, to czy zapisy te są jednoznaczne, a działanie pozwanego nie jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni umowy o kredyt budowlano-hipoteczny łączącej strony, w tym załącznika do umowy „Zasady promocji cenowej produktów hipotecznych pn. „(...)” z dnia 29 września 2011 r., w szczególności w zakresie znaczenia pojęcia „zasilenie”.

W opinii Sądu Okręgowego, z treści powyższej umowy, należy wywieść, iż o zasileniu można mówić wówczas, gdy następuje ono poprzez wpłatę pochodzących z zewnątrz środków na rachunki powodów znajdujące się w pozwanym banku, a oceny czy powodowie wypełnili warunki promocji należy dokonywać zliczając wartość środków zgromadzonych na wszystkich rachunkach należących do powodów i prowadzonych przez pozwanego. Sąd Okręgowy przyłącza się do opinii Sądu Rejonowego, iż przez zasilenie nie można uznać przelewów pomiędzy rachunkami należącymi do powodów i prowadzonymi przez pozwanego. Takie rozumienie pojęcia „zasilenie” nie wynika z jakichkolwiek uregulowań umownych i stanowi jedynie nieuprawnioną interpretację powodów.

W opinii Sądu Okręgowego przy ocenie zapisów umowy zawartych w warunkach Promocji, a odnoszących się do kwestii zasilenia rachunku należy brać pod uwagę samą definicję słowa „zasilenie”, które oznacza „powiększenie ilości czegoś”, „dostarczenie czegoś”, „zaopatrzenie w coś” (por. Słownik Języka Polskiego PWN, Warszawa 1981). Tym samym stwierdzenie „zasilenie rachunku kwotą 5.000 zł” należy rozumieć, jako dokonanie na ten rachunek wpłaty, doładowanie go. Powyższe oznacza, iż środki na rachunek powinny wpłynąć „z zewnątrz”, gdyż w przeciwnym razie nie nastąpi powiększenie ilości środków, lecz jedynie ich przesunięcie wewnątrz instytucji finansowej. Interpretując pojęcie „zasilenie” należy mieć jednocześnie na uwadze zapis zasad promocji wskazujący, iż „podane kwoty/wysokość aktywów dotyczą okresów miesięcznych i aktywów łącznie zgromadzonych na wszystkich rachunkach prowadzonych w ramach Pakietu lub produktów dystrybuowanych/oferowanych przez bank”. Wynika z niego jednoznacznie, iż powodowie, aby móc zachować preferencyjną wysokość marży określoną w Promocji winni co miesiąc wpłacać do pozwanego banku kwotę co najmniej 5.000 zł, przy czym bez znaczenia pozostaje okoliczność czy wpłaty te dokonywane byłyby na jeden czy kilka rachunków prowadzonych przez pozwanego.

Z materiału dowodowego sprawy wynika ponadto, iż powodowie nie utrzymali również w pozwanym banku aktywów w wysokości minimum 50.000 zł przez minimum 5 lat od daty pierwszego uruchomienia produktu hipotecznego, tak więc nie spełnili oni również drugiego warunku, wskazanego w Zasadach Promocji, uprawniającego ich do korzystania z promocji. Brak jest przy tym podstaw do przyjęcia, iż Sąd Rejonowy dokonał wadliwej wykładni pojęć „aktywa” i „zasilenie”, jak wskazuje apelujący, w szczególności nie można uznać, iż Sąd Rejonowy uznał, iż mają one tożsame znaczenie. Wręcz przeciwnie, Sąd Rejonowy wyraźnie rozróżnił oba pojęcia dokonując badania wypełniania przez powodów obydwu przesłanek uprawniających ich do korzystania z promocji. Wbrew także twierdzeniom skarżących, Sąd I instancji prawidłowo przyjął, iż nie ma podstaw do przyjęcia, że warunek minimalnych miesięcznych zasileń w wysokości 5.000 zł może zostać spełniony poprzez „zasilenia wewnętrzne” tj. przelew środków z jednego rachunku na drugi. Powyższe w żaden sposób nie wynika z treści umowy, która jednoznacznie wskazuje, iż zasilenie w kwocie 5.000 zł miesięcznie dotyczyć będzie wszystkich rachunków prowadzonych w ramach Pakietu. Postanowienia zawarte w Zasadach Promocji są w tym względzie jasne i zrozumiałe, i choć nie używają wprost określeń „zasilenie zewnętrzne”, czy też „zasilenie wewnętrzne”, nie sposób uznać by konstrukcja umowy uznawała za „zasilenie” wpłatę z jakiegokolwiek źródła. Jak wskazano powyżej zasilenie jednego konta kosztem drugiego prowadzonego w tym samym banku nie będzie bowiem faktycznym zasileniem, powiększeniem ilości znajdujących

się na nich środków, lecz jedynie ich przesunięciem. W opinii Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy prawidłowo zatem przeanalizował postanowienia umowy kredytu i Zasad Promocji, zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, zasadami doświadczenia życiowego oraz logiki. Przyjęcie argumentów powodów, iż umowa przewidywała dokonywanie wewnętrznych przesunięć środków pomiędzy rachunkami, tak by na jeden z nich zawsze wpływała kwota 5.000 zł, czyniłoby bezprzedmiotowym sformułowanie drugiego warunku umowy odnoszącego się do utrzymywania aktywów w kwocie 50.000 zł. Faktycznie bowiem dla wykonania warunków umowy wystraczającym byłoby wówczas utrzymywanie aktywów w wysokości 5.000 zł i przelewanie ich z jednego rachunku na drugi. Takie rozumienie umowy z pewnością nie może zostać uznane za zgodny zamiar stron.

Postanowienia ogólnych warunków umów podlegają wykładni według reguł określonych w art. 65 § 2 k.c., gdy ich postanowienia nie są precyzyjne i stwarzają wątpliwości co do ich istotnej treści, a wykładnia taka nie może pomijać celu, w jakim umowa została zawarta, a także natury i funkcji zobowiązania. Oczywistym jest przy tym, iż wątpliwości interpretacyjne nie mogą obciążać konsumenta. W okolicznościach faktycznych przedmiotowej sprawy brak jest jednak podtraw do przyjęcia, by kwestionowane przez powodów zapisy umowy były niejednoznaczne, w szczególności w rozumieniu art. 385 § 2 k.p.c., i stwarzały możliwość przyjęcia, iż przez zasilenie rachunków określoną kwotą można traktować tzw. przelewy wewnętrzne dokonywane w ramach jednej instytucji. Argumentacja w tym przedmiocie została podana powyżej, powodowie nie przedstawili zaś jakichkolwiek dowodów na okoliczność innej interpretacji przepisów przez pozwanego przy zawieraniu umowy. Przyjęcie innego rozumienia spornych postanowień umowy byłoby sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Zmiana wysokości marży uzależniona została zatem jedynie od braku zasilenia rachunku powodów w odpowiedniej wysokości, za takie zaś można uznać jedynie przychodzące przelewy z zewnątrz.

Nie sposób również uznać działań pozwanego polegających na naliczeniu marży w wysokości określonej w umowie, a nie w zasadach promocji za niezgodne z zasadami współżycia społecznego. Wobec naruszenia warunków umowy pozwany miał prawo do podwyższenia marży oprocentowania produktu hipotecznego oraz opłat i prowizji do poziomu wynikającego z umowy produktu hipotecznego od terminu wymagalności najbliższej raty produktu hipotecznego, przypadającego po wystąpieniu naruszenia. Powodowie godzili się na powyższe składając pod treścią załącznika do umowy kredytowej, stanowiącego zasady promocji cenowej produktów hipotecznych „(...)” swój podpis i potwierdzając, iż są świadomi oraz wyrażają zgodę, że w przypadku naruszenia przez nich choćby jednego warunku skorzystania z promocji, tracą wszelkie prawa wynikające z promocji. Fakt, iż powodowie są konsumentami, a pozwany podmiotem profesjonalnie udzielającym kredytu nie ma tutaj znaczenia. Decydując się na skorzystanie z produktów pozwanego na preferencyjnych warunkach powodowie przyjęli na siebie określone zobowiązania i tylko od ich wykonania zależało utrzymanie preferencyjnej marży kredytu. Okoliczność, iż pozwany przez określony czas nie informował powodów o ich niewywiązywaniu się z określonych umową warunków kredytu, nie jest tożsamy z akceptacją przez niego postępowania powodów. Co istotne przy tym, żadna klauzula Promocji nie przewidywała zobowiązania pozwanego do wezwania powodów do zaniechania naruszeń postanowień umowy kredytu, zanim pozwany dokona zmiany wysokości marży.

Nie można także zgodzić się z zarzutami apelujących, iż pozwany nie dał powodom możliwości ustosunkowania się do stwierdzonych przez pozwanego naruszeń przez powodów umowy kredytu i automatycznie, bez jakiejkolwiek uprzedniej informacji, jednostronnie zmienił warunki umowy kredytu. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, jednoznacznie wynika, iż pozwany bank dał powodom sposobność do wskazania, iż w sposób prawidłowy wypełniają swoje zobowiązania z umowy kredytu, bowiem pismem z dnia 2 stycznia 2015 r. pozwany Bank poinformował powodów o niewypełnieniu przez nich warunku Zasad Promocji polegającego na comiesięcznym zasilaniu ich rachunku bankowego albo utrzymaniu aktywów zgodnie z Zasadami Promocji oraz o skutku tego zaniechania polegającym na możliwości podwyższenia marży przez pozwany Bank do poziomu 2,7%, a także wezwał powodów do przedstawienia dokumentów wykazujących spełnienie warunków Promocji w nieprzekraczalnym terminie do dnia 26 stycznia 2015 r. Nadto poinformował, że brak kontaktu lub brak dostarczenia dokumentów potwierdzających spełnienie ww. warunków Promocji we wskazanym terminie skutkować będzie przywróceniem przez pozwany Bank marży oprocentowania kredytu powodów do poziomu zgodnego z umową oraz przesłaniem

nowego harmonogramu spłat wraz z informacją o bieżącej wysokości raty. Powodowie nie mogą przy tym winić pozwanego za swoje zaniechania polegające na braku przekazywania stosownych wpływów na rachunki prowadzone przez pozwany bank. Fakt, iż umowa kredytowa będzie obowiązywać jeszcze przez okres blisko 37 lat, zaś wobec podwyższenia marży banku kwota należności banku znacznie wzrośnie nie przesądza o możliwości uznania działań pozwanego za naruszające zasady współżycia społecznego. Powodowie byli w stanie dokonać na rachunek prowadzony u pozwanego wpłaty niezbędnej kwoty, świadomie zdecydowali jednak by wynagrodzenie za pracę J. K. wpływało do innego banku. Z tego względu brak jest podstaw do odmowy pozwanemu prawa do realizowania swoich zysków.

Mając na względzie dotychczasowe rozważania za niezasadny należało uznać również zarzut naruszenia art. 189 k.p.c. Wobec jasnych zapisów postanowień umowy brak było jakichkolwiek podstaw do ustalania, również na przyszłość, treści łączącego strony stosunku prawnego.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację, rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego opierając na treści art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym na datę wniesienia apelacji.